

STUDIJA
MIKRO-FINANSIJSKA PODRŠKA
PREDUZETNICIMA POČETNICIMA U SRBIJI

BELEŠKE SA OKRUGLIH STOLOVA

Б Е Л Е Ш К А

са Округлог стола, на тему "Микрофинансирање као подршка самозапошљавању и start up-у", одржаног 17. маја 2007. године

Место и време одржавања:

Регионална привредне комора Лесковац, Лесковац, Стојана Љубића бр. 12,
велика сала, са почетком у 12 часова

Позив упућен од:

Радмила Катић – Букумирић, председавајућа Радне групе за предузетнике
почетнике и предузетништво

Листе позваних и присутних учесника расположиве на захтев.

Председавајући Округлог стола:

- Дејан Станковић, директор Филијале НСЗ Лесковац

Програм рада:

- 1. Микрофинансијска подршка у подстицању самозапошљавања**
- 2. Стање и искуства у региону-финансирање самозапошљавања и старт упа**
- 3. Закључни ставови и препоруке**

Ad 1) Микрофинансијска подршка у подстицању самозапошљавања

Округли сто је отворио и њиме председавао Дејан Станковић, директор филијале НСЗ. У кратком уводном делу је предствлио учеснике округлог стола и организаторе, као и сам циљ његовог одржавања. Након кратког уводног излагања, Игор Бркановић, експерт за развој предузетништва је извршио презентацију на тему политике микрофинансијске подршке самозапошљавања и start up-а.

Ad 2) Стање и искуства у региону-финансирање самозапошљавања и start up-а

Под другом тачком дневног реда, излагања и презентације су одржали Дејан Станковић, директор филијале НСЗ Лесковац, Јовица Ђорђевић, секретар Регионалне привредне коморе Лесковац, Драган Савић, директор Фонда за развој пољопривреде општине Лесковац и Михајло Божић, директор Регионалне агенције за развој предузетништва Лесковац. Наведени излагачи су дали оцену, поткрепљену статистичким подацима и досадашњим искуством у раду о постојећем стању финансијске подршке и самозапошљавању у региону. Исказана је спремност за активно учешће у реализацији евентуалних иницијатива у имплементирању микрофинансијских инструмената које имају за циљ подстицање самозапошљавања и смањење броја незапослених, као и побољшању услова пословања у овом региону. Говорници поменутих инситуција су изенели и конкретне примедбе и идеје, где су изразили да је потребан јединствен приступ свих заинтересованих страна у

региону како би утицали значајније у решавању многобројних проблема, не само у раду институција и њиховој сарањи са Републичким органима, већ како би ефикасније решавали проблеме незапослених лица у samozapošљавању кроз микрофинансијску подршку.

Ad 3) Закључни ставови и препоруке

Даље председавање округлим столом, као модератор, преузео је Милан Лаловић, експерт за развој МСП и предузетништва.

У оквиру отворене расправе учесника Округлог стола, идентификована су и образложена бројна постојећа ограничења и отворена питања у области финансијске подршке предузетницима почетницима.

Многобројни учесници ове дискусије су били из владиног, невладиног и приватног сектора (представници НСЗ, Регионалне привредне коморе, Регионалног фонда за развој, Фонд за развој пољопривреде, Уније послодаваца, CHF International, Гаранцијског фонда, локалних самоуправа, корисници средстава додељених од стране НСЗ-а и других институција, као и потенцијални корисници средстава микрофинансијске подршке и приватни предузетници.

У аргументованој расправи која је уследила изнети су следећи кључни ставови и препоруке :

- Неопходна је боља комуникација и сарадња свих институција на регионалном нивоу, уз интегративни приступ на оптимизацији институционалне инфраструктуре, укључујући и већа средства која се одобравају на централном нивоу за развој региона;
- Истакнута је потреба за додатним финансисјким иницијативама које би се могле спровести уз за кориснике лакше и једноставније административне процедуре;
- Изражена је потреба за спровођењем бољег мониторинга у трошењу средстава додељеним у циљу samozapošљавања и акцентована потреба увођења менторинга;
- Неопходна је боља информисаност незапослених лица о расположивим видовима подршке, али и институција које обезбеђују подршку тих лица на регионалном нивоу;
- Истакнута је потреба за знатно већим наменским износом средстава финансијске подршке коју додељују регионалне институције незапосленим лицима, чиме би се пружила подршка већем броју апликаната од постојећег;
- Истакнуто је да постоји велика шанса да се кроз микрофинансијску подршку и start up умањи знатан број незапослених и да се на тај начин умањи даља миграција младих људи који су носиоци и потенцијал даљег развоја региона;
- Регионални Гаранцијски фонд истиче своју спремност да у пружању својих услуга у много већем обиму него до сада подржава покретање нових предузећа и радњи предузетника;
- Представници приватног сектора посебно истичу своје задовољство поводом организовања оваквог округлог стола, којим се стварају прилике за непосредни контакт и дијалог са представницима владиног сектора у циљу њиховог бољег упознавања са положајем и потребама постојећих и потенцијалних предузетника, као и давања сугестија како да се те потребе задовоље;

Спроведена расправа Округлог стола упућује на следеће оцене и закључке:

- Налази Округлог стола јасно указују на потребу наставка организованих и координисаних заједничких активности кључних

носилаца политике на националном и локалном нивоу у правцу даље системске разраде на дефинисању унапређене политике микрофинansiјске подршке samozapoшљавању и start up-у;

- Постојећи ниво сарадње локалне самоуправе и локалних институција у региону није на задовољавајућем нивоу и огледа се кроз одсуство комуникације и успостављених заједничких активности на овом плану;
- Национална служба запошљавања је веома ангажована и ефикасна на реализацији програма активних мера запошљавања, укључујући и спровођење мера финансијске подршке програмима samozapoшљавања, али уз оцену да су њихова изворна средства недовољна да задовоље укупне исказане потребе;
- Регионални Гаранцијски фонд је кроз успостављену сарадњу са неколико банака остварио стабилан оперативни ниво активности на побољшању приступа капиталу и услова кредитирања МСПП у региону, али за сада уз ограничен ниво пружања услуга start up пројектима у свом портфолиу;
- Регионални развојни фонд је актуелном пословном политиком ограничен само на финансирање комуналних инфраструктурних пројеката, без дефинисаних програмских активности на плану финансијске подршке програмима привредног развоја;
- Донаторски пројекти у региону су остварили позитивне ефекте на подршци start up-а и samozapoшљавања, али након завршетка пројекта није остварена самоодрживост реализованих активности;
- Присутна исказана тражња за финансијском подршком постојећих и потенцијалних предузетника у региону, истиче потребу за креирање диверсификованих циљаних мера подршке, уз остварену бољу међусобну сарадњу релевантних институција.

Одржавање Округлог стола завршено у 15,20 часова.

Белешку сачинио:
Срђан Тилгер, с.р.

Б Е Л Е Ш К А

са Округлог стола, на тему
"Микрофинансирање као подршка самозапошљавању и start up-у",
одржаног 15. јуна 2007. године

Место и време одржавања:

Привредна комора Војводине, Нови Сад, ул. Хајдук Вељкова 11 (Мастер
Центар), велика сала, са почетком у 11 часова

Позив упућен од:

Привредна комора Војводине, Фонд за развој АП Војводине, Гаранцијски
фонд АП Војводине и Алма Монс

Листе позваних и присутних учесника расположиве на захтев.

Председавајући Округлог стола:

- Милица Врачарић, председник УО Алма Монс (регионалне агенције за развој
малих и средњих предузећа).

Програм рада:

- 4. Микрофинансијска подршка у подстицању самозапошљавања**
- 5. Стање и искуства у региону-финансирање самозапошљавања и
старт ула**
- 6. Закључни ставови и препоруке**

Ad 1) Представљање присутних и кратак увод

Округли сто је отворила и њиме председавала Милица Врачарић, директор
Регионалне агенције за развој малих и средњих предузећа "Алма Монс"-Нови Сад. У
кратком уводном делу је представила учеснике округлог стола и организаторе, као и
сам циљ његовог одржавања. Након кратког уводног излагања, Игор Бркановић,
експерт за развој предузетништва је извршио презентацију на тему политике
микрофинансијске подршке самозапошљавања и start up-а.

Ad 2) Искуства у досадашњем кредитирању старт уп-а

Под другом тачком дневног реда, излагања и презентације су одржали Никола
Стојшић, председник Привредне коморе Војводине, Мирослав Васин, помоћник
покрајинског секретара за рад у Извршном већу АПВ Снежана Репач помоћник
директора у Фонду за развој АПВ, Ненад Симић менаџер развоја у Гаранцијском
фонду АПВ, Вукотић Владимир, главни оперативни директор Опортјунити банке,
Драгомир Ђукић, члан УО ПКВ, Јелена Лакићевић-Шили, Регионални центар за
развој МСПП "Банат"-Зрењанин.

Наведени излагачи су дали оцену, поткрепљену статистичким подацима и
досадашњим искуством у раду о постојећем стању финансијске подршке и
самозапошљавању у региону, који су истакли да start up програми представљају
кључ у решавању проблема незапослености, као и да је Војводина у реализацији

start up програма далеко испред остатка Србије па би требало искористити њена искуства,

Такође, исказана је спремност за активно учешће у реализацији евентуалних иницијатива у имплементирању микрофинансијских инструмената, које имају за циљ подстицање самозапошљавања и смањење броја незапослених, као и побољшавању услова пословања у Војводини и у целој Србији. Представници поменутих институција су изнели и конкретне примедбе и идеје, при чему су изразили потребу успостављања јединственог приступа свих заинтересованих страна у земљи, како би утицали значајније у решавању многобројних проблема, не само у раду институција и њиховој сарадњи на Републичким нивоу, већ како би ефикасније решавали проблеме незапослених лица у самозапошљавању кроз микрофинансијску подршку.

Ad 3) Дискусија

Даље председавање округлим столом, као модератор, преузео је Милан Лаловић, експерт за развој МСП и предузетништва.

У оквиру отворене расправе учесника Округлог стола, идентификована су и образложена бројна постојећа ограничења и отворена питања у области финансијске подршке предузетницима почетницима.

Многобројни учесници ове дискусије су били из владиног, невладиног и приватног сектора, и то: представници НСЗ, Привредне коморе Војводине, Покрајинског фонда за развој, Покрајинског Фонда за развој пољопривреде, Гаранцијског фонда АПВ, локалних самоуправа, корисници средстава додељених од стране НСЗ-а и других институција, као и потенцијални корисници средстава микрофинансијске подршке и приватни предузетници.

У аргументованој расправи која је уследила изнети су следећи кључни ставови и препоруке :

- Неопходна је боља комуникација и сарадња свих институција на нивоу покрајине као и целе државе, уз интегративни приступ на оптимизацији институционалне инфраструктуре, укључујући и већа средства која се одобравају на централном нивоу за развој региона;
- Истакнута је потреба за додатним финансијским иницијативама које би се могле спровести уз за кориснике лакше и једноставније административне процедуре;
- Изражена је потреба за спровођењем бољег мониторинга у трошењу средстава додељеним у циљу самозапошљавања и акцентована потреба увођења менторинга;
- Неопходна је боља информисаност незапослених лица о расположивим видовима подршке, али и институција које обезбеђују подршку тих лица на регионалном нивоу;
- Истакнута је потреба за знатно већим наменским износом средстава финансијске подршке коју додељују регионалне институције незапосленим лицима, чиме би се пружила подршка већем броју апликаната од постојећег;
- Истакнуто је да постоји велика шанса да се кроз микрофинансијску подршку и start up умањи знатан број незапослених и да се на тај начин умањи даља миграција младих људи који су носиоци и потенцијал даљег развоја региона;
- Покрајински Гаранцијски фонд истиче своју спремност да у пружању својих услуга у много већем обиму него до сада подржава покретање нових предузећа и радњи предузетника;
- Представници приватног сектора истичу да се за сада ипак чешће одлучују за кредите приватних банака и ако су они доста неповољнији јер се на кредите које одобравају Фонд за развој и Гаранцијски фонд чека јако дуго па самим тим нису поуздано средство финансирања;

- Смањивање обима неопходне администрације и убрзавање процедура, брже и ефикасније прилагођавање услуга потребама оних који покрећу нове послове, лакши ефикаснији међусобни контакти кредитора и корисника, повећање износа кредита и мање условљавање при њиховом добијању, само су неки елементи који морају бити унапређени, став је такође представника приватног сектора.

Сprovedена расправа Округлог стола упућује на следеће оцене и закључке:

- Налази Округлог стола јасно указују на потребу наставка организованих и координисаних заједничких активности кључних носилаца политике на националном и локалном нивоу у правцу даље системске разраде на дефинисању унапређене политике микрофинansiјске подршке samozapoшљавању и start up-у;
- Оцењено је да се микрофинansiјска подршка програмима samozapoшљавања и start up-а на територији Аутономне Покрајине Војводине реализују на веома високом нивоу, са предлогом да се искуства Војводине примене и на остале делове Србије;
- Изнесен је став да се условима кредитирања не ограничава износ расположивих новчаних средстава бројем новозапослених, него са квалитетом бизнис и способностима предузетника за његову успешну реализацију;
- Национална служба запoшљавања је веома ангажована и ефикасна на реализацији програма активних мера запoшљавања, укључујући и спровођење мера финансијске подршке програмима samozapoшљавања, али уз оцену да су њихова изворна средства недовољна да задовоље укупне исказане потребе;
- Покрајински Гаранцијски фонд је кроз успостављену сарадњу са неколико банака остварио стабилан оперативни ниво активности на побољшању приступа капиталу и услова кредитирања МСПП у региону, али за сада уз ограничен ниво пружања услуга start up пројектима у свом портфолију;
- Донаторски пројекти у региону су остварили позитивне ефекте на подршци start up-а и samozapoшљавања, али након завршетка пројекта није остварена самоодрживост реализованих активности;
- Присутна исказана тражња за финансијском подршком постојећих и потенцијалних предузетника у покрајини, истиче потребу за креирање диверсификованих циљаних мера подршке, уз остварену бољу међусобну сарадњу релевантних институција.

Одржавање Округлог стола завршено у 14,30 часова.

Белешку сачинио:
Срђан Тилгер, с.р.

Б Е Л Е Ш К А

са Округлог стола, на тему
"Микрофинансирање као подршка самозапошљавању и start up-у",
одржаног 28. јуна 2007. године

Место и време одржавања:

Национална служба за запошљавање - Филијала Ужице, велика сала, са почетком у 13 часова

Позив упућен од:

Снежана Селаковић, директор Регионалног центра за развој МСП "Златибор"
и Стојан Тасић, директор Националне службе за запошљавање – Филијала Ужице

Листе позваних и присутних учесника расположиве на захтев.

Председавајући Округлог стола:

Снежана Селаковић, директор Регионалног центра за развој МСП "Златибор"

Програм рада:

7. *Микрофинансијска подршка у подстицању самозапошљавања*
8. *Стање и искуства у региону-финансирање самозапошљавања и start up-а*
9. *Закључни ставови и препоруке*

Ad 1) Микрофинансијска подршка у подстицању самозапошљавања

Округли сто је отворила и њиме председавала Снежана Селаковић, директор РЦ за МСПП. У кратком уводном делу је представила учеснике Округлог стола и организаторе, као и сам циљ његовог одржавања. Након кратког уводног излагања реч је преузела Радмила Катић-Букумирић, помоћник министра за запошљавање у Министартву економије и регионалног развоја. Помоћник министра, Радмила Катић-Букумирић је у свом кратком обраћању упознала присутне са структуром ново формираног министарства и подсетила на кључне приоритете овог Министарства и Владе уопште, када је у питању запошљавање и регионални развој. Изнела је закључак да су начињени значајнији помаци у обезбеђивању већег нивоа средстава у оквиру кредитних линија за start up и такође у оквиру активних мера за запошљавање, које спроводи НСЗ кроз давање средстава у циљу самозапошљавања. Такође у свом излагању је упознала присутне о новим плановима Владе да још значајније утиче на поспешивање предузетничке климе и привуче веће интересовање потенцијалних корисника за средства намењена незапосленим кроз разне активне мере политике запошљавања. У закључном делу свог уводног излагања помоћник министра Радмила Катић-Букумирић је констатовала да је време да се на локалном нивоу обезбеди адекватна институционална подршка која би успела да подржи, помогне у реализацији и

спроведе не само циљеве планиране на националном нивоу, већ и да сама буде иницијатор и стуб ослонца многим другим предузетничким активностима. У оквиру уводног дела Округлог стола присутнима се обратио и Милан Лаловић, експерт за развој предузетништва, који је укратко презентовао политику микрофинансијске подршке samozapošljavanja и start up-a у Србији, изневши све релевантне податке значајне за развој предузетништва на локалном нивоу. Истакао је значај МСПП као један од круцијалних предуслова Србије за улазак у ЕУ и њихов значај за економски бољитак генерално.

Ad 2) Стање и искуства у региону-финансирање samozapošljavanja и start up-a

Под другом тачком дневног реда обратили су се Снежана Селаковић, директор РЦ за МСПП, Биљана Терзић, начелник у филијали НСЗ Лесковац, Славко Лукић, председник Удружења предузетника Ужице, Радољуб Шуњевић, заменик директора НСЗ Ужице, Сенад Мулаосмановић, председник Локалног савета за запошљавање. Наведени излагачи су дали оцену о постојећем стању финансијске подршке samozapošljavaњу у региону, поткрепљене подацима и досадашњим искуством у раду на регионалном и локалном нивоу, . Исказана је спремност за активно учешће у реализацији евентуалних иницијатива у имплементирању микрофинансијских инструмената које имају за циљ подстицање samozapošljavanja и смањење броја незапослених, као и побољшању услова пословања у овом региону. Говорници поменутих институција су изенели и конкретне примедбе и идеје, у оквиру којих је исказана потреба јединственог приступа свих заинтересованих страна у региону како би утицали значајније у решавању многобројних проблема, не само у раду институција и њиховој сарањи са Републичким органима, већ како би ефикасније решавали проблеме незапослених лица у samozapošljavaњу кроз микрофинансијску подршку.

Ad 3) Закључни ставови и препоруке

Даље председавање Округлим столом, као модератор, преузео је Милан Лаловић, експерт за развој МСП и предузетништва.

У оквиру отворене расправе учесника Округлог стола, у којој су узели учешће сви присутни из владиног, невладиног и приватног сектора, идентификована су и образложена бројна постојећа ограничења и отворена питања у области финансијске подршке предузетницима почетницима.

У аргументованој расправи која је уследила изнети су следећи кључни ставови и препоруке:

- Неопходна је боља комуникација и сарадња свих институција на регионалном нивоу, уз интегративни приступ на оптимизацији институционалне инфраструктуре, укључујући и већа средства која се одобравају на централном нивоу за развој региона;
- Истакнута је потреба за додатним финансисјким иницијативама које би се могле спровести уз за кориснике лакше и једноставније административне процедуре;
- Изражена је потреба за спровођењем бољег мониторинга у трошењу средстава додељеним у циљу samozapošljavanja и акцентована потреба увођења менторинга;
- Истакнута је потреба за знатно већим наменским износом средстава финансијске подршке коју додељују регионалне институције незапосленим лицима, чиме би се пружила подршка већем броју апликаната од постојећег;

- Истакнуто је да постоји велика шанса да се кроз микрофинансијску подршку и start up умањи знатан број незапослених и да се на тај начин умањи даља миграција младих људи који су носиоци и потенцијал даљег развоја региона;
- Представници приватног сектора посебно истичу своје задовољство поводом организовања оваквог Округлог стола, којим се стварају прилике за непосредни контакт и дијалог са представницима владиног сектора у циљу њиховог бољег упознавања са положајем и потребама постојећих и потенцијалних предузетника, као и давања сугестија како да се те потребе задовоље;

Спроведена расправа Округлог стола упућује на следеће оцене и закључке:

- Налази Округлог стола јасно указују на потребу наставка организованих и координисаних заједничких активности кључних носилаца политике на националном и локалном нивоу у правцу даље системске разраде на дефинисању унапређене политике микрофинансијске подршке samozapošljavanju и start up-у;
- Обавезна децентрализација програма подршке, што подразумева не само пружање информација, обраду и предају докумената "ван Београда", већ и доношење одлука на локалном/регионалном нивоу (*Пример*: РЦ за развој МСПП "Златибор" заједно са 9 општина златиборског округа припрема програм економског развоја наредне три године до нивоа пројеката. У циљу што ефикаснијег рада именован је програмски одбор кога чине представници општина задужени за економски развој и који доноси одлуке о најважнијим питањима).
- Коришћење постојећих организација на локалном нивоу за реализацију програма, укључујући подизање њихових капацитета у складу са потребама, а не оснивање нових институција тамо где неке друге већ оперативно постоје (*Пример*: РЦ за развој МСПП "Златибор" има канцеларије у Ужицу, Косјерићу, Прибоју и Пријепољу и још једног запосленог у Ариљу, чиме је остварена ефективна покривеност 5 од укупно 10 општина у Златиборском округу);
- Обједињавање финансијске и нефинансијске подршке увођењем система ваучера за повећање ефикасности коришћења пословних услуга за кориснике финансијске подршке;
- Појачати мониторинг и повезати га са менторингом, нарочито након реализације кредита, где би се контрола реализације кредитног аранжмана повезала са евентуалним потребним додатним консалтинг услугама;
- Остварити могућност континуиране финансијске подршке корисницима средстава током целе године, увођењем отворених конкурса, са апликацијом захтева у складу са потребама обезбеђења правовремене подршке ради ефикаснијег и ефективнијег старта пословног пројекта.

Одржавање Округлог стола завршено у 16,00 часова.

Белешку сачинио:
Срђан Тилгер, с.р.

Б Е Л Е Ш К А

са Округлог стола, на тему
"Микрофинансирање као подршка самозапошљавању и start up-у",
одржаног 20. јула 2007. године

Место и време одржавања:

Национална служба за запошљавање, Шабац, велика сала, са почетком у 11 часова

Позив упућен од:

Листе позваних и присутних учесника расположиве на захтев.

Председавајући Округлог стола:

- Дејан Јовановић, директор Филијале НСЗ Шабац

Програм рада:

- 10. Микрофинансијска подршка у подстицању самозапошљавања**
- 11. Стање и искуства у региону-финансирање самозапошљавања и старт упа**
- 12. Закључни ставови и препоруке**

Ad 1) Представљање присутних и кратак увод

Округли сто је отворио и њиме председавао Дејан Јовановић, директор директор Филијале НСЗ Шабац. У кратком уводном делу је представио учеснике округлог стола и организаторе, као и сам циљ његовог одржавања. Након кратког уводног излагања, Игор Бркановић, експерт за развој предузетништва је извршио презентацију на тему политике микрофинансијске подршке самозапошљавања и start up-а.

Ad 2) Искуства у досадашњем кредитирању старт уп-а

Под другом тачком дневног реда обратили су се Драган Јовановић-директор Филијале НСЗ Шабац, Душан Марковић-директор Агенције за развој МСП, Миле Ивановић-представник локалне самоуправе и ЛСЗ, Љиљана Николић из канцеларије ЛЕР Лозница, Срђан Станисављевић из канцеларије за економски развој Шабац, Кладарих Милијана из канцеларије ЛЕР Лозница, Дејан Нешић из канцеларије за економски развој Владимирц, предузетници и корисници средстава програма самозапошљавања и микрокредита: Милинковић Душан, Радмановић Весна и Палажевић Фабиола. У својим излагањима лагања наведени наведени учесници су дали оцену, поткрепљену статистичким подацима и досадашњим искуством у раду о постојећем стању финансијске подршке и самозапошљавању у региону, који су истакли да start up програми представљају кључ у решавању

проблема незапослености, као и да је овај регион у реализацији start up програма далеко од остатка Србије па би требало у будуће у што већој мери допринети његовом промовисању и реализацији.

Такође, исказана је спремност за активно учешће у реализацији евентуалних иницијатива у имплементирању микрофинансијских инструмената, које имају за циљ подстицање самозапошљавања и смањење броја незапослених, као и побољшавању услова пословања. Представници поменутих институција су изнели и конкретне примедбе и идеје, при чему су изразили потребу успостављања јединственог приступа свих заинтересованих страна у земљи, како би утицали значајније у решавању многобројних проблема, не само у раду институција и њиховој сарадњи на Републичким нивоу, већ како би ефикасније решавали проблеме незапослених лица у самозапошљавању кроз микрофинансијску подршку. Такође је уочен изузетан вид сарадње између општинских органа Шабац и НСЗ у изнајмавању инвентивних решења при подстицању предузетништва и његовог развоја.

Ad 3) Дискусија

На основу спроведене аргументоване расправе у којој су изнети многобројни концизни и корисни подаци о стању предузетничке климе и њеног даљег развоја где су учесници били из владиног, невладиног и приватног сектора могу се закључити следећи ставови и препоруке:

- Неопходна боља комуникација и сарадња свих институција на нивоу региона као и целе државе, уз интегративни приступ на оптимизацији институционалне инфраструктуре, укључујући и већа средства која се одобравају на централном нивоу за развој региона;
- Истакнута је потреба за додатним финансијским иницијативама које би се могле спровести уз лакше и једноставније административне процедуре;
- Изражена је потреба за спровођењем бољег мониторинга у трошењу средстава додељеним у циљу самозапошљавања и акцентована потреба увођења менторинга;
- Неопходна шира подршка старт уп, где треба сагледати предузетништво у целини и где би се обухватили сви предузетнички чиниоци у оквиру чега се не треба свести само на подршку и подстицању самозапошљавања незапослених лица
- Неопходна компатибилност финансијске подршке где она не може бити задовољавајућа из само једног извора, што указује на неопходност такве правне регулације где једна финансијска подршка старт уп и подстицању предузетништва неће по аутоматизму исључивати из могућности и добијање евентуално других финансијских средстава намењених за исту сврху (пример: пилот пројекат где општина Шабац субвенционисхе старт уп кроз отплату камате на узета средства код комерцијалних банака)
- Потребна већа коплементарност нефинансијске и финансијске подршке
- Неопходна консултантска помоћ након стартовања бизниса како би се умањио евентуални ризик од пропадања услед недовољног знања или неадекватне финансијске подршке, где такође треба издвојити и већа додатна средства након извесног периода за даљи развој предузећа и његову даљу консолидацију на тржишту
- Неопходна је боља информисаност незапослених лица о расположивим видовима подршке, али и институција које обезбеђују подршку тих лица на регионалном нивоу као и боља промоција постојећих програма подршке

- Истакнута је потреба за знатно већим наменским износом средстава финансијске подршке коју додељују регионалне институције незапосленим лицима, чиме би се пружила подршка већем броју апликаната од постојећег;
- Постојећа законска регулатива представља сметњу за реализацију локалних иницијатива у подстицању предузетништва
- Смањивање обима неопходне администрације и убрзавање процедура, брже и ефикасније прилагођавање услуга потребама оних који покрећу нове послове, лакши ефикаснији међусобни контакти кредитора и корисника, повећање износа кредита и мање условљавање при њиховом добијању, само су неки елементи који морају бити унапређени, став је такође представника приватног сектора.
- налази Округлог стола јасно указују на потребу наставка организованих и координисаних заједничких активности кључних носилаца политике на националном и локалном нивоу у правцу даље системске разраде на дефинисању унапређене политике микрофинansiјске подршке samozapoшљавању и start up-у;
- Национална служба запошљавања је веома ангажована и ефикасна на реализацији програма активних мера запошљавања, укључујући и спровођење мера финансијске подршке програмима samozapoшљавања, али уз оцену да су њихова изворна средства недовољна да задовоље укупне исказане потребе;

Одржавање Округлог стола завршено у 14,30 часова.

Белешку сачинио:
Срђан Тилгер, с.р.

Б Е Л Е Ш К А

са Округлог стола, на тему:
"Микро-финансирање у подршци samozapošљавању и start up-а",
одржаног 27. септембра 2007. године

Место и време одржавања:

Отворени Универзитет, Суботица, Трг цара Јована Ненада 15, са почетком у 11 часова

Позив упућен од:

Регионални центар за развој малих и средњих предузећа Суботица
Национална служба за запошљавање - Филијала Суботица

Листе позваних и присутних учесника расположиве на захтев.

Председавајући Округлог стола:

Бранко Малагурски, директор Регионалне агенције за развој МСПП Суботица

Програм рада:

1. *Презентација Студије "Микро-финансијска подршка предузетницима почетницима у Србији"*
2. *Формулисање ставова и препорука за унапређење политике финансијске подршке старт уп-у*

Представљање присутних и кратак увод председавајућег

Округли сто је отворио и њиме председавао Бранко Малагурски, директор Регионалне Агенције за развој МСПП Суботица, који је у кратком уводном делу представио учеснике округлог стола и организаторе, као и сам циљ његовог одржавања.

Ad 1) Презентација Студије "Микро-финансијска подршка предузетницима почетницима у Србији"

Милан Лаловић, експерт за МСП и члан пројектног тима на изради Студије "Микро-финансијска подршка предузетницима почетницима у Србији", извршио је презентацију нацрта Студије, у оквиру које је представио налазе и оцене о стању у овој области у Србији, са препорукама за њено унапређење.

Након извршене презентације присутнима се обратио Игор Бркановић, у својству новопостављеног помоћника министра задуженог за Сектор МСП у Министарству економије и регионалног развоја, али и као једног од аутора пројектног тима на изради Студије. У свом излагању детаљније је упознао присутне о укупном контексту у оквиру кога се спроводе активностима на унапређењу креирања и спровођења политике подршке развоју samozapošљавања и start up-а у Србији.

Компонента овог процеса је и израда ове Студије, која је саставни део друге фазе Пројекта "Улога јавних финансија у подршци samozapošљавања у Србији 2007 – 2009", који се реализује у сарадњи МОР са Министарством за рад, запошљавање и социјалну политику Владе Републике Србије, а који финансира Влада Републике Француске.

Такође, истакао је и напомену да ће у наредној фази главни носилац активности на овом плану бити Министарство економије и регионалног развоја, које у новоформираној Влади у оквиру свог ресора обједињује и надлежности сектора запошљавања.

Поред тога, информисао је о до сада предузетим и наредним активностима на спровођења наведеног пројекта, као и детаљније образложио оцене и ставове формулисане на претходно организованим округлим столовима, одржаних у Лесковцу, Новом Саду, Ужицу и Шапцу.

Северин Дибо, координатор пројекта МОР је у уводном излагању нагласила своје задовољство бројем присутних и репрезентативном структуром учесника округлог стола, као и исказала задовољство поводом добро обављене и подробне презентације нацрта студије од стране Милана Лаловића, као веома добром подлогом да се кроз аргументовану дискусију на округлом столу дефинишу ставови и препоруке за ефикаснију политику микро-финансијске подршке samozapošљавању и start up-у Србији. У том контексту своја очекивања у расправи усмерила је на питања:

- боље координације ресорних институција и социјалних партнера на ефикаснијем спровођењу утврђене политике;
- одговарајућег законског уређење статуса микро-финансијских институција и обављање делатности микро-финансирања;
- оперативно изводљивог модела успостављања партнерства јавног, приватног и непрофитног сектора у микро-финансијској подршци.

Ad 2) Формулисање ставова и препорука за унапређење политике финансијске подршке старт уп-у

У оквиру отворене расправе о представљеном Нацрту студије, као и на формулисању ставова и препорука за унапређење политике микро-финансијске подршке старт уп-у обратили су се: Јелисавета Вукманов, директор у Асоцијацији за Развој у општини Суботица, Душан Торбица директор НСЗ филијала Суботица, Бранко Малагорски директор-Регионални Центар за Развој МСПП, Милан Поповић-председник СССО Суботица, Турчањи Ержебет-предузетник, Симона Павићевић-директор пројекта и канцеларији са ЛЕР општине Суботица, Тома Габрић-приватни предузетник, Станка Бараћ-директор пројекта Локална Демократска Агенција.

Од стране свих учесника у расправи представљени Нацрт Студије "Микро-финансијска подршка предузетницима почетницима у Србији" је оцењен као изузетно добра основа за креирање и спровођење политике микро-финансијске подршке, утемељена на објективној анализи стања и на реално изводљивим институционалним решењима.

Присутни представници из сва три сектора (јавног, приватног и непрофитног) исказали су спремност за активно учешће у реализацији евентуалних иницијатива на имплементацији микро-финансијских инструмената, које имају за циљ подстицање samozapošљавања и смањење броја незапослених, као и побољшавање услова пословања. Представници поменутих институција су изнели и конкретне примедбе и идеје, при чему су изразили потребу успостављања јединственог приступа свих заинтересованих страна у земљи, како би утицали значајније у решавању многобројних проблема, не само у раду институција и

њиховој сарадњи на Републичким нивоу, већ како би ефикасније решавали проблеме незапослених лица у samozapošљавању кроз микрофинансијску подршку.

У својим излагањима наведени учесници су изнели своје ставове и оцене, поткрепљене статистичким подацима и досадашњим искуством у раду о постојећем стању финансијске подршке и samozapošљавању у региону. Истакли су да start up програми представљају кључ у решавању проблема незапослености, као и да је овај регион у реализацији start up програма далеко од остатка Србије па би требало у будуће у што већој мери допринети његовом промовисању и реализацији.

Такође, на основу акцената из расправе, могу се извести следећи ставови и препоруке:

- Неопходна боља комуникација и сарадња свих институција на нивоу региона као и целе државе, уз интегративни приступ на оптимизацији институционалне инфраструктуре, укључујући и већа средства која се одобравају на централном нивоу за развој региона;
- Истакнута је потреба за додатним финансијским иницијативама које би се могле спровести уз лакше и једноставније административне процедуре;
- Изражена је потреба за спровођењем бољег мониторинга у трошењу средстава додељеним у циљу samozapošљавања и акцентована потреба увођења менторинга;
- Неопходна шира подршка старт уп, где треба сагледати предузетништво у целини и где би се обухватили сви предузетнички чиниоци у оквиру чега се не треба свести само на подршци и подстицању samozapošљавања незапослених лица
- Потребна већа комплементарност нефинансијске и финансијске подршке
- Неопходна консултантска помоћ након стартовања бизниса како би се умањио евентуални ризик од пропадања услед недовољног знања или неадекватне финансијске подршке, где такође треба издвојити и већа додатна средства након извесног периода за даљи развој предузећа и његову даљу консолидацију на тржишту
- Неопходна је боља информисаност незапослених лица о расположивим видовима подршке, али и институција које обезбеђују подршку тих лица на регионалном нивоу као и боља промоција постојећих програма подршке
- Истакнута је потреба за знатно већим наменским износом средстава финансијске подршке коју додељују регионалне институције незапосленим лицима, чиме би се пружила подршка већем броју апликаната од постојећег;
- Смањивање обима неопходне администрације и убрзавање процедура, брже и ефикасније прилагођавање услуга потребама оних који покрећу нове послове, лакши ефикаснији међусобни контакти кредитора и корисника, повећање износа кредита и мање условљавање при њиховом добијању, само су неки елементи који морају бити унапређени, став је такође представника приватног сектора.
- Налази Округлог стола јасно указују на потребу наставка организованих и координисаних заједничких активности кључних носилаца политике на националном и локалном нивоу у правцу даље системске разраде на дефинисању унапређене политике микро-финансијске подршке samozapošљавању и start up-у;

Одржавање Округлог стола завршено у 14,30 часова.

Белешку сачинио:
Срђан Тилгер, с.р.